

Sonetový věnec „O tuláctví“ a Barvínek

Napsal uživatel Belmondo
Pátek, 19 Červen 2015 08:08

Potřetí si představíme oceněné příspěvky letošního ročníku Trapsavce, tentokrát z kategorie nad 23 let. Naprosto výjimečnou básní je Sonetový věnec „O tuláctví“. Není právě typickým jevem poezie tak velkého rozsahu napsaná navíc v přísně dané a sevřené formě sonetů.

Kvalitou se pak může rovnat s tím nejlepším co trapsavecká poezie přináší. Barvínek je pak krásně pohodovým vodáckým vyprávěním. Nakonec proč by vše co se děje kolem nás, nemohlo probíhat právě takto nějak... Krásné čtení **Sonetový věnec „O tuláctví“ I.**

Mají svůj start, směr a snad i cíl.

Klesají dolů, rostou k nebi

a kolikrát svět bych obtočil

a času bylo zapotřebí. Jak těla hadí klikatí se

v kulisách, pevně mezi třmeny.

Kroky jsou písmem v dějepise.

Příběhy v linkách vytištěny. Jedny se vrací, jiné mizí,

živí naději, krmí krizi.

Na některé se zapomíná. Pod slunovitem, nebo mraky,
všelicos číhá na tuláky.

Do chodidel se tlačí hlína. II.

Do chodidel se tlačí hlína.

Myšlenky pletou pamihody.

Hlava je těžká kovadlina,

koryto vyschlé, tok bezvodý. Vítr se motá do větvoví,

že by zas přišel listí krásť?

Rybově mlčí, neodpoví.

Koruny kloní v nesouhlas. Vlasy mi cuchá v obličejí,

stejně tak trávu po alejí,

snad aby každý se mu klaněl. Jen země, ta se neukloní.

Nabízí místo pod jabloní.

Ztvrdlá, jak kůrka od snídaně. III.

Ztvrdlá, jak kůrka od snídaně.

Po dešti touží každou škvírou.

K nebi tak dýchá odevzdaně,

celou svou krajností širou. V modlitbách lesů, luk a polí

šepot se vkrádá v černo mraků,

od skalisek, až po údolí,

zní teskný chorál o lijáku. I já se modlím za tu zemi.

Rád chodím mezi kalužemi

a nade mnou si nebe hřímá. Ten den se ve snech přetlumočí,

vím a tak s klidem zavřu oči,

když podvečer mi připomíná. IV.

Když podvečer mi připomíná,

že cesta mívá vždy dva směry,

do mysli padá mlhovina.

Snad vyberu si, bůhvíkerý. Až ráno moudré rozhodne se

a spánek tělu sílu dodá.

„Jen neboř nohy do deprese,“

to je prý smutku na mlýn voda. Život se vydal do neznáma

Sonetový věnec „O tuláctví“ a Barvínek

Napsal uživatel Belmondo
Pátek, 19 Červen 2015 08:08

a sem tam nade mnou hůl lámal.
Rozvaha krouží jako káně. I přesto, že se rozum tříští,
jistota budoucnosti příští?
že kroků bylo požehnaně. V.
Že kroků bylo požehnaně,
poslušné vždy kam chtěla hlava
a stopy, jdoucí v karavaně
čekaly, až je vítr zavál. Prošel jsem městy, vesnicemi.
Do kopců šplhal v rytmu dechu.
Nad krásou často býval němý.
Očím dal volnost, pro potěchu. Vždyť míst, kde nohy spočinuly,
bylo jak včel, co plní úly
a složí se z nich abeceda. To se pak stéblům povypráví,
příběh před spánkem kolébavý,
i stín si hned na trávu sedá. VI.
I stín si hned na trávu sedá.
Půlměsíc sype hvězdy z vozu.
Těch snů, že spal bych do oběda
a nikde střípek po hlomozu. Ranní svit štípe lícní kosti.
Tuláku vstávej, dobré ráno!
Krajina vítá úrodností,
k borůvčí cestou vyšlapanou. Pěšinou lesní po jehličí
ze smrků, co se k nebi tyčí,
šlape se dobře snad kdekomu. Polední slunce ostře pálí.
Zlatavé mince rozkutálí
do škarp, ke kmenům starých stromů. VII.
Do škarp, ke kmenům starých stromů,
ukládá slunce svoje jmění.
Na nebi v krčmě U sta hromů
se asi všichni čerti žení. Liják si s prachem cest potyká
a zve ho na čaj, do kaluží.
Pak během minut několika,
už se v nich po bratrsku druží. Bláto se lepí na podrážky.
Mít aspoň chvíli křídla vážky,
už bych se nad krajinu zvedal, když černá hlína deštěm křtěna,
v náporu kapek tklivě sténá
a obloha dnes modrošedá. VIII.
A obloha dnes modrošedá,
kabáty cestám nevysuší,
do korun, když si mračno sedá.
Neprahne vůbec po retuši. Snad stáhne vojska z ofenzívy
královna říše vzducholodí.
Ukončí zápal bojechtivý,
jakmile nový den se zrodí. A sucho do bot zpátky vrátí
pro trasy, jež se hrbolatí,
od chvíle, co jsem vyšel z domu. V modlitbách vůle tulákova.

Sonetový věnec „O tuláctví“ a Barvínek

Napsal uživatel Belmondo
Pátek, 19 Červen 2015 08:08

Pevnější, než pěst ocelová,
klaní se s úctou, bůhvíkomu. IX.
Klaní se s úctou bůhvíkomu
říční splav pnutý mezi břehy.
Dech bere prudká voda v lomu
a zároveň má kouzlo něhy. Dál vlní cestu po korytě,
ostře i jen tak ledabyle.
Rybářům v proudech motá sítě,
když točí víry přiovilé. Zátoky v klidném toku spí si
a tichým bláznům zákulisí
nabízí plné menu chutí. Čeká snad víc, než velkoryse,
když na hladině zrcadlí se.
V napětí koutky od zívnutí. X.
V napětí koutky od zívnutí.
Postelí skromnou je dnes louka.
V nebeské dílně Měsíc kutil
k velkému vozu malý stlouká. A na polštáři lučních květů
sny už se ke mně v houfu tlačí,
než ráno jako z klarinetů
ozve se melodie ptačí. Pod plátnem černým uhelnatě,
prošitým každou chvílí zlatě
zavírám oči, bez mrknutí. Klíč dveře do snů odemyká
a zkušeností labužníka
spánek se hlásí ve všech chutích. XI.
Spánek se hlásí ve všech chutích
a vůně noří do polštáře.
Prostřeno ihned po usnutí
i s překvapením šéfkuchaře. Ač bývám snílek nenasyta,
svítáním rád si promnu oči.
Bůh nalil řeky do koryta,
kolem nich cesty stejně stočil. Tak šlapu chtivě podél břehu,
v tulácky živém koloběhu.
Co víc bych žádal od života, když každý večer při západu
počítám klíče od pokladů.
Vítr mě do klubíčka motá. XII.
Vítr mě do klubíčka motá,
když louky krajem pročesává
a sem tam jak od kamelota
usedne mezi květy zpráva. Kde všude byl a jak tam bylo.
Kolik si odvál suvenýrů.
Jihem se prolít musí silou.
Severem protočil pár vírů. Taky jsem prošel světa lány.
Křížem krážem na všechny strany
a chuť jít dál se nevytrácí. Snad jen, když nohy kreslí šrámy,
rád ustelu si pod hvězdami.
Tma bývá dekou i matrací. XIII.

Sonetový věnec „O tuláctví“ a Barvínek

Napsal uživatel Belmondo
Pátek, 19 Červen 2015 08:08

Tma bývá dekou i matrací,
když bůhvíkam si tělo lehá.
Jen hvězdy v tiché meditaci
a měsíc v tajné roli špeha. I v pěšinách klid zařezává
a oddává se chvilcám snění,
než ránem začne kroků nával.
Podrážek skřípot o kamení. Pod víčky do houpací sítě
sny jako rybu uloví tě.
Myšlenky projdou recyklací. S rozbřeskem zvolna uvolní se
v korunách, kde si skrytě visel
ptačí zpěv. Budík k další štaci. XIV.
Ptačí zpěv, budík k další štaci
roztáhne křídla po okolí,
když noc podává abdikaci
a den se krajem rozbatolí. Sotva si tulák promne oči,
dá krokům směr a snad i cíl.
Dvojspřeží nohou, hlava kočí,
je dávno bráno za tradici. Po kopcích, nebo po údolí,
mé stopy vedou kudykoli.
Jen ať se smůla nepřimotá. Svou krásou pohled vždy přitluče.
Sevřením vstřícným do náruče
krajina vítá patriota. XV.
Do chodidel se tlačí hlína.
Ztvrdlá, jak kůrka od snídaně,
když podvečer mi připomíná,
že kroků bylo požeňnaně. I stín si hned na trávu sedá.
Do škarp, ke kmenům starých stromů.
A obloha dnes modrošedá,
klaní se s úctou, bůhvíkomu. V napětí koutky od zívnutí.
Spánek se hlásí ve všech chutích.
Vítr mě do klubíčka motá. Tma bývá dekou i matrací.
Ptačí zpěv budík k další štaci.

Krajina vítá patriota. *1. místo poezie nad 23 let 2015 – Pavel Březenský* **Barvínek** Lužnický vodník Barvínek si nežil špatně, i když jeho živnost měla do kvetoucí hodně daleko. V létě zametal řeku, sušil si řasy na sluníčku a ve volném čase chodil na ryby, v zimě spal. Časem si zašel do hospody a sem tam vyhrál nějakou tu sázku, když dokázal určit značku piva po prvním – dokonce i po vůbec prvním – loknutí.

Nebylo na tom vlastně nic tak těžkého, značku mu nenápadně pošeptala voda, ze které bylo pivo uvařeno.

Jinak to byl dobrák k pohledání a ke svému jedinému hrníčku přišel vlastně nešťastnou náhodou. To mu ve čtyřiačtyřicátém, akorát na Dušičky, spadl pod jez nějaký opilec. Barvínek mu honem běžel pomoci, ale chlapík se s ním začal prát a Barvínek ho v tom zmatku podržel pod vodou poněkud déle, než bylo zdrávo.

Chlap měl moc hezký pohřeb, ale po válce se přišlo na to, že to byl místní důvěrník gestapa a celé povodí přišlo Barvínkovi poděkovat. Okresní výbor Svazu protifašistických bojovníků ho dokonce navrhl na medaili, ale on si pro ni, trouba, ani nepřišel.

Tak si žil celkem spokojeně až do onoho dne, kdy vylezl na jaře z bahna a zjistil, že všechno je jinak. Že zaspal nejenom zimu, ale celou epochu.

Barvínkovi čilejší kolegové úspěšně zprivatizovali okolní rybníky, shodili zelené fráčky a navlíkli se do fialových sak a bílých ponožek. Pohybovali se zásadně poklusem a v běhu hulákali do mobilních telefonů nesrozumitelná slova jako „franšiza, alokace akciových kursů, diskont“ nebo dokonce „tak jim vrazte milion a bude vymalováno!“

Barvínek neměl tušení, co je to diskont a o malování se bláhově domníval, že by ho zvládl laciněji.

Horší ale bylo, že se zelenými fráčky odložili kamarádi i kamarádství. Nakonec z celé řady přátel zbyl Barvínkovi jediný, třeboňský upír Ferda, a to nebyla právě ta nejlepší společnost. Ferda se také cítil osamělý, zvláště od té doby, co se s ním rozešla Bílá paní. Zrestituovala zámek a Ferda jí nebyl dost nóbl. Krom toho podnikala v mlíku a Freda trpěl po mlíku strašlivými kocovinami.

Jednou si spolu kamarádi vyrazili na pivo.

V lokále řvala televize, na Nově dávali erotický thriller, a Ferdu to tak zaujalo, že přetáhl večerku. O půlnoci mu vyrostly špičáky do neuvěřitelné délky a Ferda leknutím prokousl pulitr. V následujících sekundách překonali hosté všechny rekordy v rychlosti opouštění hospody. Byl z toho ovšem malér, protože Ferda s Barvínkem za ně museli zatáhnout útratu. Měli při tom s bídou na svá dvě piva a hostinský Breburda tvrdošíjně odmítal uznat za platnou měnu rybí šupiny, byť by se mu do rána změnily v dukáty, a neobměkčila ho ani Ferdova Jánského plaketa za sto bezplatných odběrů krve.

Po tomhle trapasu chodil Barvínek raději všude sám a bylo mu smutno. Sám a sám sedával na navigaci, kouřil orobinec a divil se, jak může někdo dávat přednost před takovouhle dobrotou marlborkám, zvláště při dnešních cenách. Ne že by tam na hrázi neměl společnost, ale jistě uznáte, že s takovými kapry nebo ploticemi si jeden nepokecá, i když je to náhodou vodník. Až jednou. K Barvínkovu jezu se přihnala kánoj, kormidelník hmátl vpravo, hmátl vlevo, háček vypískla a už tam byli.

„Jedou blbě,“ pomyslně si Barvínek a přesně v okamžiku, kdy v duchu dělal háček „ě“ se ozvalo zapraskání a do kanoe nakoukl dírou ve dně šutr. Posádka vyletěla jak vystřelená z praku a zmizela ve vzpěněné vodě. Barvínek zareagoval bleskově. Sjel do vody, udělal dvě tempa a už vynášel háčka na břeh. Dívka byla v bezvědomí. Barvínek ji složil do trávy a pokoušel se o umělé dýchání.

Jenomže pak se vynořil z vody kormidelník. Asi se mu něco nezdálo na způsobu, jakým Barvínek dýchal z úst do úst, protože se po něm ohnal pádlem a zařval – „Vodprejskni!“ a ještě něco velice neslušného.

V Barvínkovi to vzteky jen zabublalo. Všechna nahromaděná zlost a hořkost v něm vzkypěly a musely ven, takže než byste řekli „potěr“, letěl kormidelník zpátky pod jez.

Právě v té chvíli se dívka probrala. Posadila se, zhluboka vzdychla a procítěně pravila:

„Tak takovýho vola jsem neviděla jaktěživ! To mě celou cestu lakovalo, jakej není machr, a pak nás div neutopí na první šlajsně, kterou by projel i kojeneček ve vaničce!“

„Se ví,“ přisadil si Barvínek pomstychtivě, „já to viděl. A stačilo to ulomit doleva, vždyť je tam jazyk jak kráva!“

„Ty tomu rozumíš?“

„No, trochu,“ připustil Barvínek skromně, „ale tahle šlajsna, to nic není. Takový Dráchov, to je mazec! Tam už se rozbilo lodí! Tam musíš napřed doprava, k tomu slizkému šutru, a pak rovnou dolů. To jsem sjel snad stokrát.“

Na okamžik zauvažoval, má-li přiznat, že to sjížděl jen po zadku, ale pak si řekl, že mluvit o něčem takovém před dámou by nebylo vhodné.

Podíval se na dívku, co tomu říká, a jen se zajíkl. Beznadějně utonul v modrém bezednu jejích očí. V rozpacích odkašlal a mohutně odplivl. Náhodou trefil kormidelníka, hrabajícího se z vody, přímo mezi oči a srazil ho tím zpátky pod hladinu.

Modrá kukadla zářila nadšením.

„Tak to je super! A... vzal bys mě někdy s sebou?“ a z modravých hlubin vystřelil na Barvínkův pohled, kvůli jakému se chlapi vydávali na křížové výpravy, lítali balonem přes Atlantik anebo se dokonce denně holili.

Barvínek měl poprvé v životě vyschlo v ústech, ale nebyl to špatný pocit. Statečně přikývl a srdce se mu rozbušilo tak, že to muselo být slyšet až na Soběslavskou věž. Co následovalo, označila by za sexuální harašení i totálně frigidní Němka.

A pak se stal z Barvínkův vodák.

Sehnat loď a výstroj nebyl problém, problémy nastávaly až později, když ho potkávali původní majitelé. A pak musel ještě zvládnout pár maličkostí, kterými se vodák liší od běžného Homo sapiens. Naučil se číst vodu, přitáhnout, ulomit a odkopnout, vzít kontra, udělat se v peřeji, ve šlajsně a na voleji. Zjistil, jaký je rozdíl mezi lihem suchým neboli pevným, denaturovaným a konzumním. Pochopil, že stan se staví na suchém místě, ale suchým tábořištěm, nazvaným tak podle vzdálenosti od hospody, se pravověrný vodák vyhýbá. Došlo mu, že kilometráž je sice zajímavé čtení, ale listovat v ní uprostřed retardéru je nebetyčná blbost. A když se ještě naučil navlíkat špricku – což není nic neslušného – a dozvěděl se, co je to soulod', kdy se soulodí a proč, splnil všechny podmínky, aby se z něj stal opravdovský Vodák s velkým „V“.

Dnes je Barvínek nekorunovaným králem Lužnice a všech jejích splavných i nesplavných přítoků.

Poznáte ho snadno. Z dálky to vypadá, jako by byl v lodi sám, ale zblízka uvidíte, že na předku lodi leží něco nádherného, opáleného do bronzova. Nad úroveň bortů se přitom zvedají jen dva báječné kopečky v červených, modrých nebo duhových plavkách a někdy i bez nich, takže kolemjedoucí kormidelníci ztrácejí směr i soudnost a zvrhávají se při sebemenším náznaku peřejí.

Večer ovšem narazíte na Barvínkův spíš na pivo než na vodě. Sedí uprostřed bezva party a jeho rozčežené vousy metají do záře pulitrů zelenavé pablesky. Někdy si i zazpívá, ale na kytaru nehraje – vadí mu plovací blány.

A vedle něj se třpytí vodopád zlatě zrzavých vlasů a modrá kukadla... ale to už jsem vlastně říkal. *3. místo v kategorii próza nad 23 let – Tomáš Daněk*